

วิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง ฟังแล้วตอบคำถามไม่ได้

ชื่อผู้วิจัย

นางสาวคมคาย ม่วงะบก

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) สำนักการศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา

บทคัดย่อ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการทำวิจัย

จากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เป็นเวลาติดต่อกัน 12 ปี ได้พบปัญหาว่านักเรียนจำนวนไม่น้อยมีปัญหาด้านการฟัง กล่าวคือ เมื่อฟังข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ แล้วไม่สามารถตอบคำถามได้ (ซึ่งตรวจสอบแล้วนักเรียนไม่ได้มีปัญหาด้านการได้ยิน) การฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะที่ใช้เพิ่มพูนความรู้จึงเห็นสมควรว่าปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไข โดยการฝึกทักษะการฟัง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้

3. ประชากรที่ทำการศึกษา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) จำนวน 20 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบฝึกทักษะการฟัง 12 กิจกรรม

4.2 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

4.3 ใบความรู้

4.4 สื่อประกอบการฝึกทักษะ เช่น แถบบันทึกเสียง บทร้อยกรอง เพลง นิทาน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 คัดเลือกนักเรียนที่มีปัญหาด้านทักษะการฟัง ได้ 20 คน จากนักเรียนทั้งหมด 98 คน

5.2 แนะนำมารยาทในการฟัง ทุกครั้งของการทำกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง

5.3 กำหนดให้นักเรียนฟังเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าว ประกาศ แล้วมาเล่าให้ครูฟัง

5.4 ใช้แบบฝึกทักษะการฟังโดยครูนำข้อความต่าง ๆ จากโฆษณา คำขวัญ บทความ ประกาศ บทร้อยกรอง นิทาน เพลง มาอ่าน และเปิดจากแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกกิจกรรมที่มีความง่ายเหมาะสมกับวัยเป็นเรื่องสร้างสรรค์และมีข้อคิด

5.5 การใช้แบบฝึก จะใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที หลังเลิกเรียนเป็นเวลา 2 เดือน

6. สรุปผลการวิจัย

พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน จากการทำแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ $X_2 : X_1 = 80.25 : 42.25$ และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) = 76.66 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) = 80.25 (เกณฑ์ที่ตั้งไว้ $E_1 : E_2 = 75 : 75$) จึงกล่าวได้ว่าแบบฝึกทักษะการฟังที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาการฟังแล้วตอบคำถามไม่ได้ของนักเรียน

กระบวนการ PDCA สำหรับการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ฟังแล้วตอบคำถามไม่ได้

ความเป็นมา / ความสำคัญของการวิจัย

จากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เป็นเวลาติดต่อกันถึง 12 ปี ได้พบว่า นักเรียนจำนวนไม่น้อยมีปัญหาในการฟัง คือ เมื่อฟังเรื่องราวต่าง ๆ แล้วไม่สามารถที่จะตอบคำถามได้ (ซึ่งตรวจสอบแล้ว นักเรียนไม่ได้มีปัญหาด้านการได้ยิน) ทั้ง ๆ ที่การฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะที่ใช้เพิ่มพูนความรู้

ผู้สอนมีความเห็นว่า การสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมาพบว่าครูมักจะละเลยการฝึกทักษะการฟัง โดยมากจะเน้นในทักษะการอ่านและการเขียนเป็นสำคัญ ทั้ง ๆ ที่การฟังจัดได้ว่าเป็นทักษะสำคัญ จะเห็นได้ว่าในหลักสูตรได้กำหนดทั้งจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน

จากเหตุผลข้างต้นนี้จึงทำให้ผู้สอนได้สังเกตและได้นำผลจากคะแนนการสอบ สน. ศท. ป.ร.02 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านมาตรฐานตรวจสอบพบว่าคะแนนทักษะการฟังเพื่อตอบคำถามของนักเรียนจำนวน 98 คน เป็นดังนี้

- นักเรียนที่ตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง 21 คน
- นักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง 57 คน
- นักเรียนที่ตอบคำถามได้เล็กน้อย 20 คน

จึงพอสรุปได้ว่า นักเรียนจำนวน 20 คน ไม่มีประสิทธิภาพในการฟัง กล่าวคือ ฟังแล้วตอบคำถามไม่ได้ ซึ่งสาเหตุของปัญหามีดังนี้

1. ตัวนักเรียน
 - นักเรียนขาดการฝึกฝน หรือได้รับการฝึกฝนไม่เพียงพอ
2. ตัวครู
 - ครูขาดเทคนิคการสอน ไม่มีความรู้ และไม่ถนัดในการสอนวิชาภาษาไทย
 - ครูละเลยการสอนในทักษะการฟัง ไม่แนะนำสิ่งที่ถูกต้องให้กับนักเรียน
3. ปัจจัยอื่น ๆ
 - ไม่มีแบบฝึกทักษะการฟัง และขาดสื่อในการฝึก
 - ขาดแหล่งความรู้ เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน
($E_1 : E_2 = 75 : 75$)

การวางแผนแก้ปัญหา P = PLANE

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน ในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมสั้น ๆ และน่าสนใจเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน มีความสนุกสนาน และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแนวทางในการจัดกิจกรรมมีดังนี้

1. แนะนำมารยาทในการฟังให้กับนักเรียนทุกครั้งของการทำกิจกรรมฝึกทักษะ
2. ข้อความต่าง ๆ ที่นำมาฝึกต้องคำนึงถึงความยากง่ายเหมาะสมกับชั้นเรียนและวัย
3. ควรมีการฝึกอย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่ใช้เวลาในการฝึกมากเกินไป
4. ข้อความและเรื่องราวที่นำมาฝึก ควรเป็นเรื่องสร้างสรรค์ มีความหมาย มีคติสอนใจและแง่คิดต่าง ๆ

วิธีดำเนินการ

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2546
2. ใช้แบบฝึกทักษะฟัง 2 เดือน (มิถุนายน – กรกฎาคม)
3. สถานที่ใช้ห้องเรียน
4. เวลา หลังเลิกเรียน 15.30 – 16.30 น.
5. งบประมาณ 1,000 บาท

การลงมือทำ D = DO

ใช้กระบวนการปฏิบัติในกิจกรรมจากนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ดังนี้

- คู่มือครูประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนกิจกรรมทั้งกิจกรรม
- แบบฝึกทักษะการฟัง
- ใบความรู้
- สื่อประกอบทักษะการฝึก

กิจกรรมที่ 1

1. ทดสอบวัดทักษะในการฟัง โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ
2. เตรียมความพร้อมในการฟังโดยการเล่นเกม ฟังไม่ได้ศัพท์จับเอาไปกระเดียด
3. กำหนดให้นักเรียนฟังข้อความสั้น ๆ โดยครูอ่านให้ฟังทีละ 2 ครั้ง
4. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 1 – 3

กิจกรรมที่ 2

1. แนะนำมารยาทในการฟัง ก่อนการฝึกทักษะจากใบความรู้
2. กำหนดให้นักเรียนฟังข้อความที่มีเนื้อหามากกว่าในกิจกรรมที่ 1 ซึ่งเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้อ่านให้ฟัง (นักเรียนที่มีความสามารถในด้านการอ่านช่วยอ่าน) ให้ฟัง 2 ครั้ง
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 4 – 6

กิจกรรมที่ 3

1. แนะนำมารยาทในการฟัง ก่อนการฝึกทักษะจากใบความรู้
2. กำหนดให้นักเรียนฟังบทร้อยกรอง จากเทปบันทึกเสียง 2 ครั้ง
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 7 – 8

กิจกรรมที่ 4

1. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปข้อปฏิบัติในการเข้าแถวทำกิจกรรมในตอนเช้าและมารยาทในการฟัง เวลาครูเวรประจำวันอบรม
2. มอบหมายให้นักเรียนฟังประกาศของครูเวรประจำวัน ตอนเช้า 5 วัน
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 9

กิจกรรมที่ 5

1. แนะนำมารยาทในการฟังเทปบันทึกเสียง จากใบความรู้
2. กำหนดให้นักเรียนฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียง เพลงละ 2 ครั้ง โดยครูเปิดให้ฟัง
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 10 – 11

กิจกรรมที่ 6

1. แนะนำมารยาทในการฟังเทปบันทึกเสียง จากใบความรู้ ก่อนฝึกทักษะ
2. กำหนดให้นักเรียนฟังนิทานจากเทปบันทึกเสียง โดยเปิดให้ฟัง 2 ครั้ง
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 12

การตรวจผลสอบ C = CHECK

1. การประเมินก่อนการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง เพื่อประเมินสภาพที่แท้จริงก่อนลงมือปฏิบัติก่อนการวางแผน เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับผลที่จะเกิดขึ้น โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ
2. การประเมินขณะปฏิบัติ จะมีการทดสอบจากคำถามในแต่ละกิจกรรม เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 75
3. การประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการใช้แบบฝึกทักษะทั้ง 12 ชุด (แบบทดสอบเป็นคนละชุดกับแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน)เป็นการประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 75 ใช้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ
4. การประเมินหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง เป็นการประเมินภายหลังเสร็จสิ้น การใช้ชุดฝึกทักษะ เพื่อนำคะแนนก่อนฝึกและหลังฝึกมาเปรียบเทียบถึงความก้าวหน้า โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ
5. การประเมินโดยการสังเกตและการถามตอบด้วยวาจาเป็นการทดสอบที่ครูสามารถใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการฝึก โดยมีแบบสำรวจรายการพฤติกรรมรายบุคคล จัดระดับคุณภาพเป็น 2-1-0
 - สังเกตแต่ละครั้ง ถ้าพบพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ครูจะแนะนำหรือบอกนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

การปรับปรุงแก้ไข A = ACTION

- ทุก ๆ กิจกรรมที่ฝึกทักษะ เมื่อจบการฝึกทักษะแต่ละกิจกรรมพบว่า มีนักเรียนยังไม่สามารถตอบคำถามได้ หรือตอบคำถามได้ต่ำกว่าเกณฑ์จะฝึกซ้ำ ก่อนที่จะทำเป็นกิจกรรมต่อไป
- เมื่อจบกิจกรรมการฝึกแล้ว หลังการทดสอบ พบว่ามีนักเรียนที่ยังไม่มีความก้าวหน้า ผู้สอนก็ต้องศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา และหาวิธีแก้ปัญหานั้นต่อไป

การหาค่าประสิทธิภาพ

1. การหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E1

$$\text{สูตร} \quad E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

$$\sum x = \text{คะแนนรวมของแบบฝึก}$$

$$N = \text{จำนวนคน}$$

$$A = \text{คะแนนเต็มของแบบฝึก}$$

แทนค่า

$$E_1 = \frac{920}{\frac{20}{60}} \times 100$$

$$E_1 = 76.66$$

$$\text{ประสิทธิภาพของกระบวนการ} = 76.66$$

2. การหาค่าของประสิทธิภาพผลลัพธ์ E2

$$\text{สูตร} \quad E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

$$\sum F = \text{คะแนนรวมการวัดผลหลังเรียน}$$

$$N = \text{จำนวนคน}$$

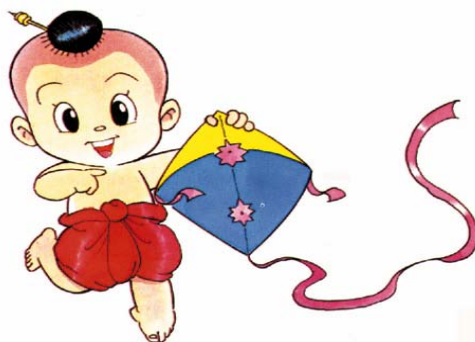
$$B = \text{คะแนนเต็มของการวัดผลหลังเรียน}$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{321}{\frac{20}{20}} \times 100$$

$$E_2 = 80.25$$

$$\text{ประสิทธิภาพของผลลัพธ์} = 80.25$$

ผลการวิเคราะห์ปัญหา

สรุปผลด้านปริมาณ

1. การเปรียบเทียบผลคะแนนความก้าวหน้าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ

	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ความก้าวหน้า
รวม	$\sum x_1 = 169$	$\sum x_2 = 320$	$\sum d = 151$
เฉลี่ย	$\bar{x}_1 = 8.45$	$\bar{x}_2 = 16.00$	7.55
เฉลี่ยร้อยละ	$\bar{x}_1 = 42.25$	$\bar{x}_2 = 80.25$	

$$\bar{x}_2 : \bar{x}_1 = 80.25 : 42.25$$

จากการใช้แบบฝึกหัดทักษะการฟัง คะแนนเฉลี่ยร้อยละหลังเรียน (= 80.25) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียน (= 42.25) แสดงว่าแบบฝึกทักษะการฟังใช้ได้ผลดีมีค่าคะแนนความก้าวหน้า

2. การหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2
ร้อยละ 76.66	ร้อยละ 80.25

$$E_2 : E_1 = 80.25 : 76.66$$

ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 มีค่าเท่ากับ 76.66% ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 มีค่าเท่ากับ 80.25% จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้คะแนนร้อยละของกระบวนการ (E_1) : คะแนนร้อยละของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 75.75 จะเห็นได้ว่าผลของการใช้แบบฝึกทักษะการฟังมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งคะแนนกระบวนการ และคะแนนผลลัพธ์ จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะการฟังที่สร้างนั้นใช้ได้ดี

การสรุปผลทางด้านคุณภาพ

จากแบบสำรวจรายการฟังของนักเรียนจำนวน 12 ครั้ง สรุปผลการประเมินที่ระดับคุณภาพ

- นักเรียนผ่านการประเมินทักษะการฟังระดับคุณภาพ 2 = 12 คน
- นักเรียนผ่านการประเมินทักษะการฟังระดับคุณภาพ 1 = 8 คน
- นักเรียนผ่านการประเมินทักษะการฟังระดับคุณภาพ 0 = ไม่มี

จากการสำรวจรายการนี้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ปรากฏว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้ง 20 คน

สรุปผลทางด้านปริมาณ

- 1. คะแนนความสามารถในการฟังหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกเฉลี่ยร้อยละ = 80.25 : 42.25
- 2. คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ = 80.25 : 76.66 (เกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75:75)

ข้อเสนอแนะ

- 1. ควรใช้แบบฝึกชุดนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครราชสีมาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา หรือโรงเรียนในสังกัดการศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาการฟังของนักเรียน
- 2. การนำแบบฝึกไปใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้ให้เข้าใจก่อน

